

PAUZELE copiilor noștri

Săptămâna trecută, profesoara mea de franceză – care face parte, ca și mine, din generația anilor '80 și ține și lecții pentru copii preșcolari – îmi relata un episod care o lăsase aproape de lacrimi. O fetiță de șase ani de la unul dintre cursurile ei o întrebase, pe nepusă masă, cam ce obișnuia să facă toată ziua pe vremea când era la rândul ei copil. „Păi mă jucam cu păpușile”, i-a răspuns ea. „Și cu copiii din bloc”. „Te jucaș?”, a privit-o fetiță, cu ochi mari. „Adică tu aveai timp să te joci?”. Când mi-a povestit această bucătică de viață, mi-a venit în minte instantaneu imaginea unei doamne care se plângea la telefon, vara trecută, în timp ce amândouă așteptam la coadă la supermarket. „Dragă, sunt foarte supărată pentru că fii-mea nu face încă pian. Eh, de unde să știu eu dacă vrea sau nu, dar toți din generația ei fac și nu vreau să rămână tocmai ea în urmă”. Acel monolog telefonic mi-a rămas întipărit în minte și m-am trezit de multe ori meditând dacă și eu aș fi gândit la fel, în locul doamnei. Nu sunt mamă și mi-e teamă uneori că, până ce viitorul meu copil va ajunge la adolescență, diferențele dintre generații și mentalități vor fi atât de adânci încât mă voi simți mai degrabă bunica decât mama lui.

Și totuși, mi-am pus problema dacă indignarea mea de moment era justificată și dacă, într-adevăr, părinții sunt datori să-și întrebe și copiii ce vor sau dacă își pun vreodată problema că ființă mică din fața lor își aparține sieși și nu este nicidcum sub tutela lor exclusivă. Dacă se întreabă vreodată care este resortul real al tutor lucrurilor pe care și le doresc pentru copiii lor: binele autentic al celor mici sau orgoliile și propriile vise neîmplinite.

Faptul că un copil de câțiva anișori nu are cum să știe ce vrea de la viață mi-s-a părut mereu o teorie profund greșită. În interviurile cu oameni de succes pe care le-am făcut de-a lungul vremii, mai toți au avut în comun aceeași mărturisire: încă din copilărie și-au dorit să facă exact ceea ce fac acum. Unii vorbesc despre o străfulgerare, o idee inspirată, un gând sau o joacă transformată în vocație, în timp ce alții își amintesc precis momentul în care și-au decis cariera. „Aveam șase ani, priveam o revistă și am întrebat-o pe mama ce

trebuie să fac ca să ajung și eu cândva să creez lucrurile din paginile ei”, îmi povestea de curând Amina Muaddi, o Tânără pe jumătate româncă, actualmente designer de talie mondială. „Și tot ceea ce am făcut după aceea în viața mea a fost tocmai ca să realizez acel scop”.

Când eram copil, nu existau teste de evaluare a abilităților, dar mă jucam de la cinci ani concepând și decupând reviste din foi A4. Un coleg din radio se înregistra pe casete, prezintând emisiuni imaginare. Un prieten medic punea parafe pe file rupte din caietul dictando. Toți cei care fac astăzi ceva din vocație pură au făcut-o cândva dintr-o joacă frumoasă, fără să fie îndrumați de cineva, fără să li se arate cu degetul sau să vadă la alții. Într-un instinct cu care ne naștem cu toții și căruia trebuie să-i dăm voie să se dezvolte, dincolo de toate impulsurile de bună-credință pe care vrem să îl le imprimăm copilului nostru, la începutul vieții. Pe lângă inteligență concret-funcțională, care se naște din matematici, informatică și ore de limbi străine, mi-aș dori ca viitorul meu copil să aibă inteligență emoțională și a înțelegerei propriei persoane. Să nu crească cu convingerea că viața e un sir de obligații programate la minut și că timpul cu sine este un lux pe care nu îl merită decât ca recompensă după nenumărate constrângeri. Când voi avea un copil, mi-ar plăcea să-l observ făcându-și de lucru, măcar preț de o oră pe zi, într-o cameră fără multe jucării, populată doar de mobilierul și de obiectele din spațiul respectiv. Să văd ce răsare din gândurile lui în momentul în care nu are decât imaginația ca instrument de joacă și să văd cum găsește de cuvînță să-și țină singur companie. Apoi poate foarte bine să facă pian, informatică, balet și tot ceea ce voi considera, ca orice mamă responsabilă, că îi este benefic. Voi face tot posibilul să-i ofer chiar mai mult decât mi-aș fi dorit eu, la vîrstă lui, dar mai ales, îmi promit de pe-acum că voi încerca să-i ofer cât mai multe clipe de răgaz pentru a se găsi pe el însuși. Pentru că, în ciuda tuturor opinioilor aşa-zis experte, simt deja că o să-și cunoască foarte bine drumul.

DIANA-FLORINA COSMIN